

Danske Kirkers Råd
Notat: forslag til revision af trossamfundsloven
11.10.2024

Notat: DKR's forslag til revision af trossamfundsloven 2024/2025

Formål: følgende notat opsummerer DKR's holdning til trossamfundsloven og dens revision i 2024/2025

Konklusion: DKR ønsker **en trossamfundslov**, der indeholder

- a) **En gradueringsmodel** mellem forskellige trossamfund, så der tages højde for, om det er gamle veletablerede kirker med mange medlemmer, som den katolske kirke, eller små, nye menigheder med eks. 50 medlemmer, der lige er startet op. De behandles alle ens, hvilket nu giver modsatrettede og ulogiske arbejdsgange.
- b) Gradueringen kan ske via en **akkrediteringsordning**, hvor ministeriet akkrediterer, at forskellige kvalitets- og kontrolmekanismer er på plads i et givet trossamfund, hvorfor de i højere grad får mulighed for selv at administrere dem. Disse mekanismer kan være regnskabspraksis, kvalitetssikring af forkyndelse, sikkerhedsmæssige foranstaltninger ved krænkende adfærd eller misbrug af forkynderembeder mv.

Formålet er at give øget frihed og rettigheder til de trossamfund, der har vist, at de kan opfylde en række institutionskrav.

DKR ønsker, at loven skaber rum for samspil mellem kirkerne og staten – og at statslig kontrol og **sanktioneringer** af problematisk religiøs-baseret praksis, eks. tvangsægteskaber, **styres via straffeloven frem for trossamfundsloven**.

Såfremt trossamfundsloven kun revideres i mindre omfang, vil DKR særligt gøre opmærksom på **fire forbedringspunkter**:

- a) **Vielseskurser:** kurserne bør tydeliggøres i indhold, form og formål – og gerne afsluttes med en eksamen, der kan tages online, så evt. danskuddannede forkyndere kan nøjes med alene at tage eksamenen.
- b) **Regnskabspraksis:** den nuværende vejledning og praksis indeholder en række uigennemsigtige krav, der skifter mellem KM og eks. SKAT – og den form for foreningsregnskab, som mange små kirker har. Det betyder ofte modsatrettede beskeder, korte frister og at KM påpeger fejl, der dybest set handler om forskellig praksis frem for fejl i regnskab. Regnskabspraksis bør gøres enkel og med nem vejledning uden de store administrationsbyrder for staten eller kirkerne.
- c) **Migrantkirker:** der er for få mekanismer og vejledning til at gøre nye kirker, oprettet af migranter, til anerkendte trossamfund. Trossamfundslovens godkendelsessystem er uoverskueligt, besværligt og langsommeligt, hvorfor nye kirker har svært ved at blive en del af det. Der bør være råd, vejledning og bedre indslusning af disse nye kirker.
- d) **Klare grænser på styringsmekanismer:** DKR oplever, at ministeriet i flere tilfælde udsender modstridende beskeder og krav. Derudover er der en nulfejlskultur, hvor selv de mindste misforståelser opfattes som fejl – uden at ministeriet viser forståelse for forskellighederne i trossamfundene – og forskelligheden mellem en statslig styrelse og en kirke. DKR ønsker rammesætning af ministeriets beføjelser og grænser for, hvad der er trossamfundenes indre anliggender.

Baggrund

Den nuværende trossamfundslov blev indført i 2017, som en forlængelse af Grundlovens §69. I perioden 2017-2023 har loven vist sig svær at administrere for Kirkeministeriet, der særligt har haft lange sagsbehandlingstider. Kirkeministeriet fik forhøjet sin bevilling til opgaven fra 1,3 mio. i 2018 til 5 mio. i 2024 for at løfte disse opgaver. Rigsrevisionen tog i januar 2022 initiativ til at undersøge Kirkeministeriets administration og forvaltning af trossamfundsregisteret. Statsrevisorerne fandt at "Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregisteret har været utilfredsstillende, og at ministeriets kontrol og tilsyn med området har været utilfredsstillende." En uforbeholden stor del af fejlene skyldes, ifølge DKR, manglende rådgivning, vejledning og uklarheder fra Kirkeministeriets side, hvorfor bl.a. vores medlemmer ikke har haft mulighed for at følge reglerne.

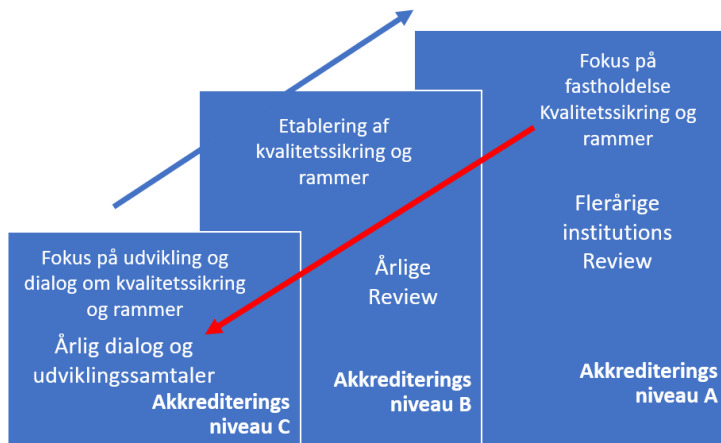
I 2022 blev Kirkeministeriets erfaringer samlet og præsenteret i et notat, som ministeriet mener er baseret på en aktiv og bred medinddragelse af anerkendte trossamfund og menigheder. DKR bemærker, at denne erfaringsopsamling alene reflekterer ministeriets erfaringer fremfor trossamfundene. I notatet peger Kirkeministeriet på en række forslag, der kan forbedre ministeriets arbejdsgange og kontrol. De forslåede punkter betyder at flere opgaver for trossamfundene med skarpere konsekvenser, eks. nye krav om ekstern revision af trossamfundenes regnskaber. De fleste af ministeriets egne forslag til forbedringspotentialer synes at være steder, hvor ministeriets administrationsbyrder kan lettes ved at overføre dem på trossamfundene. I en intern opgørelse d.04.03.2024 konstaterer DKR, at 116 af de registrerede trossamfund er kristne (svarende til 67 pct. af alle godkendte trossamfund), 43 tilhører andre traditioner, som buddhisme og jødedommen, og 35 er muslimske. Den seneste opgørelse fra 2021 påpegede, at der i Danmark er ca. 318.422 kristne indvandrere og efterkommere, svarende til cirka 5,5 procent af den danske befolkning, hvorimod cirka 4,4 procent af Danmarks befolkning er muslimer eller efterkommere.¹ Den kristne migrantgruppe er steget med godt 50.000 i form af ukrainske flygtninge. DKR's medlemmer i form af kristne samfund og kirker udenfor folkekirken udgør dermed den langt overvejende andel af institutioner og organisationer, der er under trossamfundsloven og en voksende andel af befolkningen.

Forslag til en revideret trossamfundslov

DKR ønsker en lovgivning, der tager højde for forskellighederne i kirkesamfund (medlemmer, økonomi mv.) og indeholder en gradueringsform med akkreditering. Det vil sige, at trossamfund, der kan leve op til en række fastsatte krav, får en større grad af frihed og rettigheder. DKR mener, at statens kontrol og evt. sanktioner med eks. vielser under tvang, ægteskabskontrakter med mindreårige, polygami mv. ikke bør være en del af trossamfundsloven, men den egentlige straffelov. Den nuværende trossamfundslov, betænkninger, bekendtgørelse og ministeriets praksis afspejler en ens tilgang til trossamfund uagtet deres størrelse og indre organisering. Dette betyder, at samme krav stilles til meget ulige organisationer og at ministeriet via sin tilgang ensretter trossamfundene efter en model og målestok, der ikke fremgår af lovgrundlaget. Regnskabskrav er ens til kirker som den katolske med ca. 100.000 medlemmer og små rumænske, ortodokse kirker med ca. 100 medlemmer. Det samme gælder ens krav til frikirker med primært danskuddannede og danskfødte forkyndere kontra helt nye afrikanske frikirker med primært udenlandske forkyndere. DKR ønsker, at trossamfundsloven i højere grad giver frihed og selvregulering til de trossamfund, der har vist, at de kan sameksistere med det danske samfund og en støtte og vejledning til dem, der endnu ikke kan. DKR ønsker en lov, der kan skelne mellem trossamfund af forskellig størrelse, organiseringsgrad, forbundethed med det danske samfund og evne til selvregulering. Dette kræver en gradueringsmodel med forskellige krav og rettigheder til

forskellige trossamfund, der via inspiration fra andre statslige akkrediteringsordninger kan sikre at ministeriets praksis spejler det trossamfund, som der interageres med, fremfor at trossamfundet tvinges til at spejle ministeriets forestillinger om, hvad et generisk trossamfund er.

Akkrediteringsordning

DKR foreslår derfor en ordning, hvis grundlæggende rationale er det samme som universitetsakkrediteringerne og som tager inspiration fra den norske lovgivning og Venedig kommissionens vejledning af en række lands lovgivningsmæssige arbejde på samme område.¹ I trossamfundsloven opstilles en række objektive akkrediteringstrin, som trossamfund kan indplaceres i og bevæge sig imellem. De laveste trin fordrer mere dialog og samarbejde med Kirkeministeriet, herunder øget krav til kurser af forkyndere, regnskabstjek og udformning af organisering. De øverste trin – en slags institutionsakkreditering – fordrer mindre dialog og regelmæssige tjek, da trossamfundet kan dokumentere faste sagsgange i forhold til rekruttering og intern kontrol med forkyndere, regnskaber (eks. fast revision) og en række fastsatte, interne kvalitetssikringsarbejde af trossamfundets virke. Kirkeministeriets akkreditering i det øverste niveau går dermed primært på om *strukturene* er til stede for at fungere som et trossamfund (eks. revision) frem for egentligt tjek af revisionen. Såfremt et af de øvre akkrediterede trossamfund ikke lever op til disse krav om kvalitetssikring af sit virke, eller der opdages gentagne fejl i eks. regnskabspraksis, så kan Kirkeministeriet nedjustere akkreditering til et lavere niveau, hvor kravene og dialogen igen øges, indtil de kritisable forhold er bragt i orden. DKR ser følgende områder som oplagte kvalitets- og kontrolsikringsmekanismer:

1. Regnskabspraksis og tidsfrister
2. Intern kvalitetssikring af forkyndelse og prædikanter
3. Sikkerhedsmæssige foranstaltninger ved krænkende adfærd eller misbrug af forkynderembeder mv.

¹ Kilde: Danmarks Videnscenter for Integration (2021); Jacobsen, Brian Arly & Brygger, R, "Knap 80.000 kristne har ikke-vestlig baggrund", 2 Aug 2020, 2 p. Videncenter for Integration.

¹ Se Venedig Kommissionens betænkning fra 2020:
[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-PI\(2021\)001-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-PI(2021)001-e)